

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В УКРАЇНІ ТА НА ПОЛТАВЩИНІ

*Карунна Т.І.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Шаферівський Б.С.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Желізняк І.М.,
старший викладач*

Скотарство є основою вітчизняного тваринництва. Проте його багаторічний розвиток характеризується зменшенням поголів'я тварин та обсягів виробництва продукції. 2020 рік не став переломним. В Україні вироблено менше молока та м'яса великої рогатої худоби порівняно з попереднім[1].

Станом на липень 2020 року виробництво молока становило 5,5 млн т. Це на 4% менше, ніж за аналогічний період у 2019 році. Про спад виробництва молока в Україні свідчить аналітика, зібрана впродовж трьох останніх років. У 2019 році виробництво молока впало у порівнянні з 2018 роком на 3,7%. Ще раніше, у 2017 році, виробництво молока від домогосподарств та підприємств складало 10,3 млн т., тоді як у 2019 році – 9,6 млн т, тобто спад виробництва продукції за 2 роки склав 6,8% (2,1% у 2017-2018 рр.). Ці цифри показують, що динаміка спаду виробництва збільшується. Як населення, так і підприємства скорочують поголів'я. За 7 місяців 2020 року корів поменшало на 112 тис. (-6,3%)[2].

За період з січня по серпень 2020 року виробництво молока в Україні зменшилось на 3,8% у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року, до 6,46 млн т: 6,46 млн т молока (на 3,8% менше, ніж за аналогічний період 2019 року). У тому числі с/г підприємства виробили 1,88 млн т молока (на 0,2% менше), господарства населення – 4,58 млн т (на 5,2% менше) [3].

Причинами таких кризових явищ у молочному скотарстві є відсутність стратегічного плану розвитку молочної галузі на національному рівні та непрогнозована аграрна політика[4].

Разом з тим, понад 15% опитаних підприємств навпаки планують нарощувати поголів'я. Стільки ж господарств, хоча не розглядають капітальних інвестицій або розширення, однак будуть працювати над підвищенням продуктивності стада і рентабельності виробництва молока. Над покупкою нового обладнання розмірковують понад 10% опитаних.

Проте понад 10% господарств планують скорочення поголів'я, зокрема шляхом вибракування за продуктивністю[5].

За даними Державної служби статистики України станом на 1 лютого 2019 року в Україні налічують 3 млн 392,2 тис. голів, що на 3,4% менше, ніж на відповідну дату минулого року[6].

Найбільше поголів'я сконцентровано у Вінницькій (241,5 тис.), Полтавській (231 тис.) та Хмельницькій (230,9 тис.) областях. Чисельність великої рога-

тої худоби в промислових господарствах скоротилася на 2,6% до 1 млн 138,5 тис. голів, а в господарствах населення — на 3,8%, до 2 млн 253,7 тис. голів[7].

Найбільше молока усіх видів було вироблено у Полтавській (54,8 тис. т.; -2,3%), Вінницькій (50,6 тис. т.; -2,9%) та Хмельницькій (36,4 тис. т.; -5,8%) областях[8].

Полтавщина посідає перше місце серед регіонів України з виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах (15,8% валового надою в державі). Та четверте місце серед регіонів України за молочною продуктивністю корів. За 2019 рік надій молока на одну корову склав 6258 кг (по Україні – 5658 кг) [9].

За розрахунками, на 1 жовтня 2020р. загальна кількість великої рогатої худоби в Полтавській області склала 223,3 тис. голів (на 9,8% менше, ніж на 1 жовтня 2019р.), у тому числі корів – 111,0 тис. (на 5,9% менше). У господарствах населення утримувалось 45,3% загальної кількості великої рогатої худоби, у тому числі корів – 51,0%[10].

Оскільки рівень розвитку сировинної бази молокопродуктового підкомплексу країни визначається домінуючими тенденціями виробництва молока в основних ланках регіональних молокопродуктових ланцюгів, то подальші наукові дослідження слід сконцентрувати на розвитку сировинної бази та обсягах виробництва молока у регіонах[11].

Список використаних джерел

1. Огляд молочного тваринництва. Січень 2019 URL: <http://avm-ua.org/uk/post/oglad-molocnogo-tvarinnictva> (дата звернення 01.04.21).
2. Антощенкова В.В. Економічна ефективність виробництва та реалізації молока в Україні. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва*. Харків, 2015. № 1. С. 90-96.
3. Аналіз молочної галузі України [http URL: http://milkua.info/uk/post](http://milkua.info/uk/post) (дата звернення 10.04.21).
4. В Україні рекордно скоротилося виробництво молока — асоціація URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020> (дата звернення 02.04.21).
5. В Україні 38,2% молока забезпечують промислові господарства URL: <http://avm-ua.org/uk/post/avm-v-ukraini-382-moloka> (дата звернення 02.04.21).
6. Перспективи виробництва молока URL: <https://zaxid.net/news/>(дата звернення 02.04.21).
7. Стан молочного скотарства URL: <http://milkua.info/uk/post> (дата звернення 8.04.21).
8. Аналітичний відділ Асоціації виробників молока URL: <http://avm-ua.org/uk/post/avm> (дата звернення 10.04.21).
9. Розвиток тваринництва на Полтавщині URL: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 08.04.21).
10. Стан галузі молочного скотарства Полтавської області URL: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 8.04.21).
11. Оляднічук Н.В. Інтенсифікація галузей тваринництва у сільськогосподарських підприємствах : монографія. Умань: 2010. 318 с.